

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 10 ฉบับที่ 8 ประจำวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566

เพลี้ยไฟม้งคุด

เดือนเกษตรกรชาวสวนมังคุดในภาคตะวันออกที่ม้งคุดอยู่ในระยะออกดอกถึงระยะติดผลอ่อน เนื่องจากช่วงนี้สภาพอากาศแห้งแล้ง ให้ระวังการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟ โดยตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงของมังคุดทำให้ดอกและผลแห้ง และร่วง ส่วนผลที่ไม่ร่วงเมื่อมีการพัฒนาโตขึ้น จะเห็นรอยทำลายชัดเจนมีลักษณะเป็นแผลขรุขระสีน้ำตาลที่เรียกว่า ผิวซึกกลาก ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตมังคุด ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจสวนมังคุดอย่างสม่ำเสมอ หากเริ่มพบการเข้าทำลายให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Scirtothrips dorsalis* Hood (เพลี้ยไฟพริก)

Scirtothrips oligochaetus Karny (เพลี้ยไฟม้งคุด)

วงศ์ : Thripidae

อันดับ : Thysanoptera

รูปร่างลักษณะ

เพลี้ยไฟพริก ลำตัวสีเหลืองหรือน้ำตาลอ่อน เคลื่อนไหวรวดเร็ว ตัวเต็มวัยอยู่ได้ประมาณ 22 วัน ตัวเมียแต่ละตัววางไข่ได้เฉลี่ย 60 ฟอง

ไข่ ลักษณะคล้ายเมล็ดถั่ว สีขาว ขนาดยาว 0.25 มิลลิเมตร กว้าง 0.10 มิลลิเมตร ตัวเมียวางไข่ในเนื้อเยื่อของพืชบริเวณใกล้เส้นกลางใบ หรือเส้นใบโดยตัวเมียวางไข่วันละ 2 - 3 ฟอง ระยะไข่ 6 - 9 วัน

ตัวอ่อนวัยแรก ตัวอ่อนที่ฟักใหม่ ๆ มีสีเหลืองอ่อน ขนาดยาว 0.29 มิลลิเมตร กว้าง 0.09 มิลลิเมตร ส่วนบริเวณอกกว้างที่สุด และส่วนท้องเรียวแหลมไปทางส่วนปลาย

ตัวอ่อนวัยที่สอง ตัวอ่อนในวัยนี้สีเหลืองส้ม ขนาดยาว 0.59 มิลลิเมตร กว้าง 0.18 มิลลิเมตร ส่วนท้องปล้องที่ 4 กว้างที่สุดของลำตัว

ดักแต่ ปีกมีการพัฒนายาวขึ้นจนเกือบเท่าความยาวของส่วนท้อง ลำตัวมีขนาดยาว 0.63 มิลลิเมตร กว้าง 0.26 มิลลิเมตร หนวดซีกกลับไปทางด้านหลังของลำตัว ระยะก่อนเข้าดักแต่และระยะดักแต่ใช้เวลาเฉลี่ย 2.9 - 4.1 วัน

ตัวอ่อน
(ที่มาภาพ : กรมวิชาการเกษตร)

ตัวเต็มวัย
(ที่มาภาพ : กรมวิชาการเกษตร)

ลักษณะการเข้าทำลาย

เพลี้ยไฟเป็นแมลงปากเข็มดูด ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงที่ยอดอ่อน ดอกอ่อน และผลอ่อน ทำให้ยอด ผิวของผลเป็นขี้กลาก หรือผิวลาย มียางไหลและอาจทำให้ผลร่วงได้ หากมีการเข้าทำลายที่รุนแรง ระยะที่มังคุดตั้งคูดเพลี้ยไฟเข้ามาทำลายมากที่สุด คือ ระยะที่มังคุดเริ่มทยอยแตกใบอ่อน จนถึงระยะมังคุดออกดอกและติดผลอ่อน การระบาดจะเพิ่มมากขึ้นเมื่ออุณหภูมิสูง และมีสภาพแห้งแล้ง ในสภาพที่มีความชื้นสูงและมีฝนตกอย่างต่อเนื่อง เป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะต่อการเพิ่มประชากรและการระบาดของเพลี้ยไฟ

ลักษณะการทำลายที่ยอดอ่อนของมังคุด
(ที่มาภาพ : กรมวิชาการเกษตร)

ลักษณะการทำลายที่ผลของมังคุด
(ที่มาภาพ : กรมวิชาการเกษตร)

พืชอาหาร : มะม่วง เงาะ พืชตระกูลส้ม ลิ้นจี่ ลำไย และทุเรียน

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. สำรวจสวนมังคุดอย่างสม่ำเสมอ
2. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ เพลี้ยไฟตัวห้ำ และด้วงเต่าตัวห้ำ

3. ถ้าพบการระบาดไม่รุนแรงพ่นด้วยน้ำเปล่าเพื่อให้เกิดความชื้นในทรงพุ่ม หรือพ่นน้ำในระยะออกดอกจนกระทั่งถึงติดผลอ่อนทุก 2 - 3 วัน

4. ใช้กับดักกาวเหนียวขนาดใหญ่ติดตั้งในสวนมังคุดตั้งแต่มังคุดเริ่มแตกใบอ่อน

5. หากมีการระบาดรุนแรงควรพ่นด้วยสารเคมีกำจัดแมลง ดังนี้

- คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตร

- อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา 10 มิลลิลิตร

- ฟิโปรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตร

- ไซเปอร์เมทริน 6.25%, โฟซาโลน 22.5% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตร โดยเลือกสาร

ชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร

*** การพ่นสารเคมีกำจัดแมลงให้มีประสิทธิภาพควรพ่นให้ทั่วถึงทั้งลำต้น มิเช่นนั้นแมลงจะเคลื่อนย้ายหลบซ่อนไปยังบริเวณที่พ่นไม่ถึง นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการปรับละอองฝอยหัวฉีด และระยะเวลาการพ่นด้วย ***

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางสาวสุมนา สิมาสฤษฏ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

บรรณาธิการ : นางสาวกัญญากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

เรียบเรียงโดย : นางสาวดวงฤทัย กิ่งคร นักวิชาการเกษตร

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

